

KURS 6 · Ekte eller falskt? · Økt 2

Falsk stemme, falsk video

Se etter spor utenfor bildet og lyden

HVA TROR DU?

Du får en talemelding. Det høres ut som en du kjenner. Hvordan kan du vite at det virkelig er dem?

Skriv svaret på en lapp.

3 til 5 minutter

Hva er en deepfake?

Bilde, lyd eller video som er laget eller endret med KI.

Det ligner ekte personer, steder eller hendelser, og kan se ekte ut.

Et ansikt, en stemme eller noe som aldri skjedde.

Hva brukes det til?

- Svindel: noen later som de er sjefen eller et familiemedlem og ber om penger.
- Krenkelser: falske bilder som skal ydmyke noen.
- Falske nyheter: noen sier noe de aldri har sagt.

Skjer det deg eller noen du kjenner: si fra til en voksen du stoler på.

Øret og øyet holder ikke

En klonet stemme kan høres nesten helt lik ut som den ekte.

I en studie med over 12 000 deltakere gjenkjente folk KI-bilder bare litt bedre enn ved å gjette.

Se etter spor utenfor innholdet

Avsender og kilde

Kjent nummer eller konto? Offisiell kanal eller ukjent konto?

Tid og andre omtaler

Passer tidspunktet? Har redaksjoner eller den det gjelder, sagt noe?

Stopp, og sjekk på en annen kanal du vet er ekte.

Fakta: 6 til 10 minutter

Fire situasjoner

1. Les ett kort om gangen. Skriv sporene utenfor innholdet på sporarket.
2. Ekte, falskt eller kan ikke avgjøres ennå? Hva ville dere gjort?
3. Velg det vanskeligste kortet. Skriv hva dere gjør, steg for steg.
4. Hva har kortene som er svindel, til felles?

Personene og kontoene er oppdiktet.

14 til 18 minutter

DISKUSJON

Hva gjør du hvis du ikke kan avgjøre om noe er ekte?

Hvilke spor var mest nyttige?

Kort 4 er laget med KI. Er den falsk?

Hvorfor velger svindlere hastverk og hemmelighold?

6 til 10 minutter

Dagens spørsmål

Hva gjør jeg hvis jeg ikke kan avgjøre om noe er ekte?

- Nå tenker jeg ...
- Jeg lurer på ...

3 til 5 minutter · kan flyttes til neste økt

KILDER

Om opplegget

EUs KI-forordning, art. 3 og 50. Store norske leksikon, «deepfake» (2025).
Politiets trusselvurdering 2026. FBI (mai 2025). Roca m.fl., Microsoft AI for
Good Lab (2025).

Personer, skoler og kontoer på casekortene er oppdiktet.